

06.10.2009

Arvopaperimarkkinalain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttaminen

1 Johdanto

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosasto pyysi 3 päivänä heinäkuuta 2009 yhteensä 26 viranomaiselta ja yhteisöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi arvopaperimarkkinalain, jäljempänä *AML*, ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausuntopyyntö ja esitysluonnos ovat lisäksi olleet saatavilla valtiovarainministeriön internetsivuilla osoitteessa www.vm.fi.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan arvopaperien selvitystoiminnan sääntelyn täsmentämiseksi muun muassa *AML*:iin lisättäväksi säännökset ulkomaisesta selvitysyhteisöstä ja sen toiminnalle rajan yli tai sivuliikkeessä Suomessa asetettavan luvan edellytyksistä. Esityksen tavoitteena on turvata vakaa ja luotettava arvopaperimarkkinoiden selvitystoiminta sekä varmistaa selvitysketjun osien toimivuus.

Lausunnon toimittivat seuraavat 19 tahoa:

Arvopaperilautakunta, vakuutus- ja rahoitusneuvonta, jäljempänä *FINE*;
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, jäljempänä *EK*;
Euroclear Finland Oy, jäljempänä *EFi*;
Euroopan keskuspankki, jäljempänä *EKP*;
Finanssialan Keskusliitto FK ry, jäljempänä *FK*;
Finanssivalvonta, jäljempänä *FIVA*;
Helsingin hallinto-oikeus, jäljempänä *HHO*;
Helsingin käräjäoikeus, jäljempänä *HKäO*;
Keskuskauppakamari, jäljempänä *KKK*;
Kilpailuvirasto, jäljempänä *KiVi*;
Korkein hallinto-oikeus, jäljempänä *KHO*;
Korkein oikeus, jäljempänä *KKO*;
Kuluttajavirasto, jäljempänä *KuVi*;
NASDAQ OMX Helsinki Oy, jäljempänä *NOMX*;
Nordea Pankki Suomi Oyj, jäljempänä *Nordea*;
Oikeusministeriö, jäljempänä *OM*;
Suomen Asianajajaliitto, jäljempänä *SAL*;
Suomen Pankki, jäljempänä *SP*;
Työ- ja elinkeinoministeriö, jäljempänä *TEM*.

FINE, HKäO, HHO, KHO, KiVi, KKO, KuVi ja TEM ilmoittivat vastauksessaan, ettei niillä ole lausuttavaa hallituksen esitysluonnoksesta.

2 Yleiset kommentit

Lausunnoissaan lainsäädäntöehdotuksia kannattivat **SP, FIVA, EFi ja SAL**. Lainsäädäntöehdotukseen suhtautuivat varauksellisesti **FK ja EK**. Lainsäädäntöehdotukseen kielteisesti suhtautui **NOMX**.

Osa lausunnonantajista (**OM, EKP, KKK ja Nordea**) suhtautui ehdotukseen neutraalisti ja esitti yksittäisiä huomioita sekä teknisluonteisia parannusehdotuksia.

Lainsäädäntöehdotuksen tavoitteisiin myönteisesti suhtautuivat **FIVA, KKK, EKP ja FK**.

EFi kannattaa esityksen tavoitetta asettaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle velvollisuus hakea lupa suomalaiselta viranomaiselta harjoittaessaan selvitystoimintaa rajan yli Suomeen tai sivuliikkeessä Suomessa. **EFi** katsoo perustelluksi, että viranomaisten roolia ja vastuuta selkeytetään infrastruktuuriketjun kokonaisuutta koskevan tehokkuuden, luotettavuuden ja turvallisen toiminnan varmistamiseksi. **EFi** toteaa, että arvopaperinvälittäjien rooli tulee uudessa markkinamallissa korostumaan merkittävästi sen johdosta, että näiden tulee huolehtia asianmukaisista järjestelyistä pörssikaupoista syntyneiden velvoitteiden toteuttamiseksi uudessa toimintaympäristössä.

FIVA katsoo, että oikeustilan selkeyttäminen on kannatettavaa, koska lainsäädäntöä voidaan tällä hetkellä pitää varsin aukollisena. **FIVA** kannattaa ehdotuksen tavoitetta lisätä sääntelyllä arvopaperimarkkinoiden luotettavuutta ja vakautta muuttuvassa tilanteessa, jossa arvopaperikaupankäynnin selvitysketjun toiminta on osin siirtymässä Suomen rajojen ulkopuolelle.

FK, EK ja NOMX pitävät riittävänä voimassa olevaa ilmoitusmenettelyä, jossa arvopaperipörssi ja ulkomainen toimija toimittavat tietoja **FIVA**:lle, joka voi kieltää toiminnan aloittamisen. **FIVA** antaa niin sanotun hiljaisen hyväksynnän eikä toiminnan aloittaminen Suomessa ole lupamenettelyn alaista. **NOMX** viittaa lausunnossaan vertailumaina Ruotsiin ja Tanskaan.

EKP katsoo, että ehdotuksen tavoitteet selvitysjärjestelmän luotettavan ja vakaan toiminnan turvaamiseksi ovat kannatettavia. **EKP** on kuitenkin huolissaan ulkomaisten keskusvastapuolten sijoittautumista koskevista vaatimuksista perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ydintehtävien täytäntöönpanon kannalta. Ulkomaisten selvitysyhteisöjen palvelujen tarjoaminen Suomessa on sopusoinnussa perustamissopimuksessa vahvistettujen sisämarkkinoiden vapauksien kanssa, mutta se saattaa vaikuttaa kielteisesti euromääräisiä palveluja tarjoavia infrastruktuureja koskevaan **EKP**:n neuvoston sijoittautumispolitiikkaan. **EKP**:n vuoden 2001 poliittisessa linjauksessa todetaan, että ”minkä tahansa ’kotimaisen’ markkinoiden infrastruktuurin (mukaan lukien keskusvastapuoliselvitys) luonnollinen maantieteellinen ulottuvuus vastaa euromääräisten arvopapereiden ja johdannaisten osalta euroaluetta. Koska arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien häiriöt saattavat vaikuttaa koko rahoitusjärjestelmään, tällaisen infrastruktuurin tulisi sijaita euroalueella.” Lisäksi **EKP** toivoisi lakiehdotuksessa käsiteltävän enemmän kriisinhallintaan liittyviä seikkoja.

EKP:n neuvoston vuoden 2007 sijoittautumispolitiikan mukaan eurojärjestelmä ei voi lähtökohtaisesti hyväksyä yleisen politiikan ja systeimiriskin näkökulmasta, että euroalueen ulkopuolelle sijoittautuneet euromääräisiä transaktioita hoitavat maksuinfrastruktuurit voivat kehittyä merkittäviksi euromääräisten maksujen infrastruktuureiksi. Lausunnossaan EKP toteaa, että perustamissopimuksen mukaiset vapaudet eivät estä EKP:ä määräämästä toimenpiteistä, jotka vaikuttaisivat perustamissopimuksen mukaisiin vapauksiin, jos toimenpiteet ovat ehdottoman välttämättömiä eurojärjestelmän perustehtävien hoitamiseksi.

KKK kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että yhteiseurooppalaisen selvitystoimintamallin puuttuessa on mahdollista, että ehdotettu sääntely heikentää suomalaisen markkinan kilpailukykyä, jos ulkomaisille selvitysyhteisöille asetetaan merkittävästi muista markkinoista poikkeavia vaatimuksia. Mahdollinen EU-sääntely tulisi lisäksi asettamaan sääntelylle suhteellisen nopeasti muutostarpeita. Myös **EK** katsoo, että kansallisia selvitystoimintaa koskevia säännöksiä olisi tarkoituksenmukaisempaa yhdenmukaistaa EU-tason säännöksillä, joiden avulla kyettäisiin varmistamaan paremmin Suomen arvopaperimarkkinoiden kilpailukyky. **NOMX** toteaa, että sääntelyehdotus on ankara ja poikkeava muuhun Euroopan sääntelyyn verrattuna ja että se vaikuttaa Suomen markkinan kilpailukykyyn.

NOMX toteaa, ettei sääntelyehdotuksella ole mahdollisuutta saavuttaa siinä asetettuja tavoitteita, koska ehdotus ei ulotu niihin ulkomaisiin selvitysyhteisöihin, joita suomalainen arvopaperipörssi tai monenkeskinen kaupankäyntipaikka käyttää. **NOMX** katsoo, että sääntelyehdotuksen riskinä on, etteivät ulkomaiset selvitysyhteisöt tule Suomen markkinoille, koska ehdotettu lupaprosessi on liian raskas ja kallis, mukaan lukien hakemuskustannukset, selvitysosapuolikustannukset ja valvontamaksut. Lisäksi **NOMX** pitää uhkana sitä, että kaupankäynti siirtyy pois Suomesta, koska käytössä oleva selvitysjärjestelmä ei ole kilpailukykyinen.

SAL toteaa, että sekä ulkomaisten että kotimaisten selvitysyhteisöjen toimintaa on tarpeen säännellä markkinoiden nopean kehityksen vuoksi ja selvitystoiminnan muuttuessa entistä kansainvälisemmäksi ja rajat ylittäväksi. **SAL** pitää sääntelyn nopeaa voimaansaattamista tärkeänä, jotta suomalaisille markkinaosapuolille voidaan tarjota mahdollisuus käyttää keskusvastapuolipalveluja niin pian kuin mahdollista.

SP:n mukaan ehdotus luo tasapuolisen kilpailuasetelman koti- ja ulkomaisten toimijoiden välille. **SP** toteaa lausunnossaan, että selvitysyhteisöjen merkittävyys vuoksi lupaharkinnassa tulisi painottaa erityisesti rahoitusmarkkinoiden vakausnäkökulmaa, julkisen kaupankäynnin luotettavuutta sekä sijoittajien suojaa. Lisäksi **SP** katsoo, että selvitysyhteisöille asetettuja varautumissäännöksiä tulisi tarkentaa. **SP** viittaa EKP:n lausuntoon siitä, että eurojärjestelmän piirissä pidetään yhteisen rahapolitiikan harjoittamisen näkökulmasta perusteltuna, että valuutta-alueen infrastruktuurin kannalta merkittävät selvitysyhteisöt sijoittuvat euroalueelle. **SP:n** näkemyksen mukaan sääntelyn ja valvonnan tehokkuuden varmistamiseksi on perusteltua, että ETA-alueen ulkopuolisilta ulkomaisilta selvitysyhteisöiltä edellytettäisiin itsenäisen juridisen yksikön (tytäryhtiön) perustamista.

3 Ehdotus laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Yleistä

EFi esittää arvioitavaksi, tulisiko lainsäädännön lisäksi antaa arvopaperinvälittäjille tarkempia menettelytapaohteita, koska menettelytavoilla tulee olemaan vaihtoehtojen li-

sääntyessä entistä suurempi merkitys tavoitteiden, kuten muun muassa sijoittajansuojan, toteutumiseksi.

EK ja **NOMX** ehdottavat, että esityksen 4 a luvun uusien säännösten osalta tulisi harkita lupa- ja valvonta-asioden siirtämistä kootusti FIVA:n ratkaisuvallan piiriin.

Lausunnossaan **EKP** toteaa, että ehdotuksen mukaan FIVA valvoo suomalaisten selvitysyhteisöjen lisäksi ulkomaisia selvitysyhteisöjä ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen palvelujen tarjoamista, kun ne eivät perusta sivuliikettä Suomeen. EKP katsoo, että ehdotettu SP:n ja FIVA:n valvontayhteistyö ulkomaisen viranomaisen kanssa eivät voi korvata eurojärjestelmän jatkuvaa tarvetta samanlaiseen ulkomaisen selvitysjärjestelmän välittömän valvonnan säännönmukaiseen toteuttamiseen, jota harjoitettaisiin suomalaisen yhteisön osalta kyseisten järjestelmien turvallisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi. Lisäksi EKP huomauttaa, että muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevien selvitysyhteisöjen olisi perustettava sivuliikkeen sijaan euroalueelle oikeushenkilö, jolla on täysi vastuu kaikista infrastruktuurin tehtävistä. EKP toteaa, että ”euroalueelle sijoittautuneiden ulkomaisten selvitysyhteisöjen käytön mahdollistaminen Suomessa ilman, että edellytetään, että eurojärjestelmällä pitäisi olla riittävät keinot varmistaa tällaisten eurojärjestelmän ulkopuolisten selvitysyhteisöjen turvallisuus, saattaa viime kädessä heikentää eurojärjestelmän määräysvaltaa euroon nähden ja sen ydintehtävien asianmukaista hoitamista.”

FIVA kiinnittää huomiota siihen, että luonnokseen ei sisälly ehdotusta rangaistussäännöksiä koskevan 8 luvun säännösten muuttamisesta. Lisäksi FIVA ehdottaa tehtäväksi eräitä teknisluontoisia muutoksia.

KKK ehdottaa, että jatkovalmistelussa sisäpiiri-ilmoituksen täydentämisvelvollisuutta koskevaa kuvausta selkeytetään.

NOMX katsoo, että ehdotuksen perusteluissa todettu ulkomaisen selvitysyhteisön lupamenettelyn vaikutus tietojen toimittamisvelvollisuuteen ja hallinnolliseen taakkaan ”ei käytännössä pidä paikkaansa, koska arvopaperipörssillä olisi edelleen velvollisuus osoittaa valtiovarainministeriölle, FIVA:lle ja SP:lle, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu ulkomaisten selvitysyhteisöjen käyttöön-otosta.”

OM ehdottaa lausunnossaan harkittavaksi vaihtoehtoa, että ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskisivat lähtökohtaisesti samat säännökset kuin kotimaisia, ja ulkomaisista yhteisöistä annettaisiin vain tarvittavat erityissäännökset. Lisäksi OM ehdottaa luonnokseen lakitek- nisiä muutoksia sen selkeyttämiseksi.

Arvopaperien moniportainen hallinta

EFi:n näkemyksen mukaan ei ole esitetty perusteluja väitteelle, että hallintarekisteröinti tehostaisi olennaisesti markkinan toimintaa kokonaisuudessaan. EFi kiinnittää huomiota siihen, että osapuolten tulisi moniportaisessa mallissa ylläpitää omia järjestelmiään, jossa loppuasiakkaan alakirjanpitoa ylläpidetään eikä ennen näiden vaatimusten asettamista ole mahdollista arvioida arvopaperien moniportaisen hallinnan vaikutusta loppuasiak- kaan näkökulmasta.

EKP ilmoittaa lausunnossaan tukevansa lakiehdotuksen yleisperusteluissa todettuja arvopaperien moniportaiseen hallintaan liittyviä mainintoja.

Lainsäädäntöehdotus ei **NOMX:n** mukaan tuo merkittävää parannusta keskusvastapuoliselvitykseen muun muassa siksi, ettei arvopaperien moniportaiseen omistusrakenteeseen liittyviä säännösmuutostarpeita ole huomioitu lakiehdotuksessa.

SAL esittää, että arvopaperimarkkinoiden kehittyessä yhä kansainvälisemmiksi arvopaperien moniportaisen hallinnan rakenteen sallimista myös suomalaisille sijoittajille tulisi viedä eteenpäin.

AML 1 luku 4 §

FIVA esittää pykälän ulkomaista selvitysyhteisöä koskevan määritelmän täsmentämistä perusteluja vastaavalla tavalla. Lisäksi FIVA ehdottaa pykälän perusteluja muutettavaksi ja täsmennettäväksi arvo-osuusjärjestelmän välisistä linkeistä ja Yhdysvalloissa kaupankäynnin kohteena olevista arvopaperien kaupasta.

Nordea ehdottaa selvitysosapuolen määritelmän täsmentämistä ja ulkomaisen selvitysyhteisön määritelmää lavennettavaksi ”käyttämä” -sanalla.

SAL toteaa, että ulkomaisen selvitysyhteisön määritelmässä olisi syytä tuoda esille toiminnan liitännä arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden toteuttamiseen Suomessa.

AML 3 luku 21 § ja AML 3 a luku 7 §

EK katsoo, että ilmoitusvelvollisuuden laajennus valtiovarainministeriöön ei ole tarpeellinen.

OM katsoo, että ehdotus ei ole johdonmukainen siltä osin kuin se koskee vain ulkomaisen selvitysyhteisön ja pörssin yhteistoiminnan erityisiä laatuvaatimuksia ulkomaisia selvitysyhteisöjä käytettäessä. OM ehdottaa harkittavaksi 3 momentin sanamuodon täsmentämistä.

AML 4 a luku 4 §

EFi katsoo, ettei selvitysyhteisön säännöissä ole välttämätöntä määrätä selvitysosapuolelle asetettavista määräyksistä silloin, kun tämä toimii asiamiehenä toisen selvitysosapuolen lukuun, koska kyse on toimintojen ulkoistamisesta. EFi esittää, että selvitysosapuolen toimintojen ulkoistamisesta säädettäisiin laissa siten, että selvitysosapuoli voi ulkoistaa toiminnan kannalta merkittäviä toimintojaan vain toiselle selvitysosapuolelle.

FIVA ehdottaa, että esitetty 15 kohta jaetaan kahteen osaan ja asiamiestä koskevia perusteluja täsmennetään. FIVA kiinnittää huomiota siihen, että keskusvastapuolta ei ole määritelty.

FK ja **Nordea** pitävät tarpeellisenä täsmentää 15 kohdan muotoilua viittauksesta selvitysosapuoleen.

AML 4 a luku 8 ja 8 a §

EFi kannattaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle ehdotettua velvollisuutta hakea arvopaperikeskuksen selvitysosapuoleksi, mutta katsoo, ettei sillä voida sellaisenaan turvata arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden tai sijoittajan suojan toteutumista, koska ne ovat

riippuvaisia velvoitteiden loppuunsaattamiseksi tehtävistä järjestelyistä. EFi kiinnittää huomiota siihen, että jos ulkomainen selvitysyhteisö saa ehdotuksen mukaisesti ulkoistaa toimintaansa vapaasti, infrastruktuurin toiminta altistuu ulkoistuksen osalta osin ulkoistuspalveluntarjoajan häiriöille.

FIVA ehdottaa teknisiä muutosehdotuksia 8 §:n 3 momenttiin ja ettei 2 momentin julkisen sisäpiirirekisterin pitovelvollisuutta ulotettaisi koskemaan ulkomaista selvitysyhteisöä.

Nordea ehdottaa, että säännöllisyyden vaatimuksen lisäksi säännöksessä otettaisiin huomioon toiminnan laajuus ja vaikutus, ja näiden käsitteitä avattaisiin yksityiskohtaisissa perusteluissa. Nordea toteaa, että raja hakeutua selvitysosapuoleksi tulisi asettaa siten, että sillä taataan yhdenvertainen kilpailuasetelma eri toimijoiden kesken varmistaen samalla, että kynnys tarjota keskusvastapuolipalveluita myös suomalaisille arvopapereille säilyy riittävän alhaisena. Lisäksi velvoite tulla selvitysosapuoleksi tulisi Nordean mukaan koskea myös suomalaista keskusvastapuolta.

Nordea esittää, että 4 a luvun 8 §:n 5 momentti muutettaisiin seuraavaan muotoon: ”Mitä 4 luvun 14 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän asiakasvarojen säilyttämisestä, koskee myös selvitysosapuolta”. **FK** ja Nordea ehdottavat muutettavaksi lisäksi arvopaperinvälittäjien toimeksiantojen käsittelyä sekä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevia viittauksia. **FK** katsoo, että sellaisia seikkoja, joiden täyttyessä ulkomaisten selvitysyhteisöjen tulee hakeutua myös suomalaisen selvitysyhteisön osapuoleksi, olisi aiheellista täsmentää. **FIVA** viittaa tältä osin **FK**:n esittämään.

OM ja **FIVA** esittävät 8 a §:n perusteluja tarkennettavaksi muun muassa siksi, että ehdotus vaikuttaa poikkeukselliselta sääntelyratkaisulta. Myös EFi katsoo säännöllisyys -kriteerin olevan tulkinnanvarainen.

SAL katsoo, että viranomaisen tulisi hyväksyessään suomalaisen selvitysyhteisön sääntömuutokset varmistua siitä, että ulkomaista selvitysyhteisöä tai muuta ulkomaista yhteisöä kohdellaan tasapuolisesti suomalaisiin selvitysyhteisöihin nähden.

SP kannattaa ulkomaisille selvitysyhteisöille, jotka eivät ole suomalaisen pörssin tai monenkeskisen kaupankäyntipaikan käyttämiä, mutta joissa muutoin käsitellään Suomessa liikkeeseen laskettuja arvopapereita, asetettavaa velvollisuutta hakeutua arvopaperikeskuksen selvitysosapuoleksi. **SP** toteaa, että olisi perusteltua tavoitella monenkeskisten kaupankäyntipaikkojen yhdenmukaista EU-tason sääntelyä.

AML 4 a luku 13 §

FIVA esittää, että perusteluja viranomaisten valvontayhteistyöstä täydennetään siten, että rajan yli toimivan ulkomaisen selvitysyhteisön jatkuva valvonta kuuluu ensi sijassa sen kotivaltion valvontaviranomaisen tehtäviin ja vastuulle. Lisäksi **FIVA** toteaa, että valvontayhteistyö voi olla haasteellisempaa, jos selvitysyhteisön kotipaikka sijaitsee ETA-alueen ulkopuolella. **FIVA** ehdottaa lisäksi, että valvontapöytäkirjan solmiminen kytkettäisiin selvitysyhteisön toiminnan alkamisajankohtaan, jolloin ministeriön päätös voitaisiin antaa ehdollisena.

NOMX pitää lupakriteerejä kohtuuttoman laajoina ja katsoo niiden antavan valtiovarainministeriölle vallan määrätä pitkälti lupavaatimusten sisällöstä.

OM ehdottaa, että lupasäännökset jaetaan useammaksi säännökseksi ja säännöksen tavoitteita täsmennetään.

SAL katsoo, että lupasäännösten perusteluissa tulisi tarkentaa, mitä kriteerejä asetetaan arvioitaessa toiminnan riskiä sijoittajien tai selvitysosapuolten edulle, kaupankäynnin luotettavuudelle ja erityisesti rahoitusmarkkinoiden vakaudelle. Lisäksi **SAL** ehdottaa, että ulkomaiselta valvontaviranomaiselta pyydettävän ilmoituksen merkitystä tarkennetaan.

AML 4 a luku 14 §

FIVA toteaa, että 3 momentissa esitettyjä erityisiä syitä tulisi avata ehdotuksen perusteluissa.

AML 4 a luku 15 §

OM esittää säännöksen täsmentämistä muun muassa valtiovarainministeriön ja **FIVA**:n toimivallan ja sovellettavan lainsäädännön osalta.

Siirtymäsäännös

NOMX ehdottaa, että siirtymäsäännöstä muutetaan siten, että Suomessa selvitysyhteisön toimintaa harjoittavien ulkomaisten selvitysyhteisöjen ei tarvitsisi enää hakea valtiovarainministeriön lupaa toiminnan harjoittamiseen Suomessa. Sellaisten ulkomaisten selvitysyhteisöjen, joiden osalta valmistelut on aloitettu Suomessa, tulisi **NOMX**:n ehdotuksen mukaan päästä kuuden kuukauden siirtymäsäännöksen piiriin.

4 Ehdotus laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

EFi kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa muun finanssimarkkinoilla toimivan käsitteeseen ei ehdoteta ulkomaista selvitysyhteisöä, minkä vuoksi **FIVA**:n valvontavaltuuden ei voida jatkossa katsoa kohdistuvan kaikkiin merkittäviin toimijoihin.

FIVA ehdottaa teknistä muutosta ehdotetun lain 1 luvun 4 §:ään.

Finanssivalvonnasta annetun lain 61 a §

FIVA ehdottaa 60 §:n 5 momentin mukaista määräyksenantovaltuutta lisättäväksi myös 61 a §:n 4 momenttiin sekä esittää 61 a §:n 1 ja 2 momenttia ja niiden perusteluja täsmennettäväksi.

OM kyseenalaistaa, onko tiedonsaanti ehdotuksen viittaussäännöksellä riittävän selkeästi säännelty myös ETA-valtiosta suoraan rajan yli toimivien ja ETA-valtioiden ulkopuolisten ulkomaisten selvitysyhteisöjen osalta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § 4 momentti

OM esittää, että tulkintavirheiden välttämiseksi tulisi harkita teknisiä muutoksia.

5 Ehdotus laiksi Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

FIVA ehdottaa, että valvontamaksua korotettaisiin huomattavasti ehdotetusta, koska valvontatyö tulee aiheuttamaan FIVA:lle kustannuksia paitsi kertaluontoisesti myös jatkuvasti. FIVA esittää sen suuruudeksi esimerkiksi 25 000 euroa, kun ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta tulee aiheuttamaan huomattavasti enemmän lisätyötä kuin tavallisen selvitysosapuolen valvonta.

FIVA kiinnittää huomiota siihen, että ulkomaiselta selvitysyhteisöltä, joka toimii rajan yli, voitaisiin periä vain tilinhoitajayhteisön maksu (6 000 euroa), jos se toimii Suomessa tilinhoitajayhteisönä. FIVA esittää harkittavaksi, tulisiko tällaisesta selvitysyhteisöltä perittävästä maksusta säätää erikseen esimerkiksi niin, että selvitysosapuolelta perittävästä maksusta poistetaan vaatimus kiinteästä toimipaikasta.

6 Muut lausunnonantajien ehdotukset

FIVA toteaa, että selvityskustannukset voivat todellisuudessa kasvaa suomalaisilla markkinaosapuolilla, kun ne joutuvat järjestämään selvityksen eri tavalla likvidien osakkeiden ja muiden arvopapereiden kohdalla.

EFi toteaa lausunnossaan havainneensa keskusvastapuoliselvitykseen liittyviä ongelma-kohtia, jotka liittyvät lähinnä osapuolen asiakasvarojen erotteluun ja maksukyvyttömyystilanteeseen. Esimerkkinä EFi mainitsee kaupintatilille kirjattujen arvo-osuuksien vajeustilanteessa sen määrittämisen, keille loppuasiakkaille arvo-osuudet kuuluvat ja missä suhteessa tällaiset arvo-osuudet toimitetaan asiakkaille ja suhteessa konkurssipesään.

EFi:n mukaan keskusvastapuolen säännöissä määrätään nettoutuksen sitovuudesta keskusvastapuolen osapuolen maksukyvyttömyystilanteessa, kun EFi:n säännöissä määrätään siirtomääräysten peruuttamattomuudesta ja toimituksen lopullisuudesta. EFi katsoo, ettei tilanne ole systeemiriskin hallinnan kannalta tyydyttävä. Sellaisen osapuolen, joka on osapuoli sekä suomalaisessa että ulkomaisessa selvitysyhteisössä, määritetyn nettovelvoitteen toteuttamista ei voitaisi tehdä, ellei siirtomääräyksiä ole ohjeistettu EFi:n järjestelmään peruuttamattomasti. EFi ehdottaa, että näitä kysymyksiä arvioitaisiin selvityksen lopullisuutta koskevan direktiivin muutoksen kansallista täytäntöönpanoa valmisteltaessa.

FK esittää, että arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:n 2 momentti kumottaisiin, jotta kaupintatilien täysimääräisestä hyödyntämisestä voitaisiin saavuttaa merkittäviä lisähyötyjä. FK ehdottaa säännökseen lisättäväksi uuden momentin, jossa FIVA:lle annettaisiin mahdollisuus määrätä tarkemmin kaupintatilien käyttöön liittyvistä yksityiskohdista. FK toteaa muun muassa, että ”tavoitteena ei ole muuttaa välittäjän ja sen asiakkaiden varojen säilyttämiseen olennaisesti liittyvää erillään pitämisen vaatimusta. Siten kauppapahtuman selvityksen tullessa päätökseen, varat siirrettäisiin säilytettäväksi joko asiakkaan arvo-osuustilille tai välittäjän omien varojen tilille.” **Nordea, EK ja NOMX** kannattavat lausunnossa esitettyä.

FK, EK, NOMX ja Nordea ehdottavat, että AML:n kokonaisuudistuksen jatkovalmistelussa harkittaisiin sääntö- ja toimilupa-asoiden siirtoa valtiovarainministeriöltä FIVA:lle, koska muutos vastaisi kansainvälistä käytäntöä ja lisäisi lainsäädännön valmistelun sekä toimeenpanon joustavuutta ja riippumattomuutta.

Nordea ehdottaa lausunnossaan, että arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:n 1 momenttiin lisättäisiin kaupintatilin tilinhaltijoihin ulkomaiset selvitysyhteisöt ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetut arvopaperinvälittäjät ja viittaus arvopaperikeskuksen sääntöihin poistettaisiin. Nordea esittää, että arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 1 momentin kolmannesta virkkeestä poistettaisiin suora viittaus kaupintatilin tilinhaltijaan ja siinä lueteltaisiin erikseen mahdolliset hallintarekisteröinnin hoitajat.